

La ekosistemoj de blua karbono: kial ilin protekti?

La manglejo de Sundarbans

La algo-arbaroj, la maraj herboj, marĝoj kaj manglejoj estas unu el la plej grandaj karbon-deponejoj devenantaj el la atmosfero kaj la oceano; ili esencas por malrapidigi la tutgloban varmiĝon, sed ties degradiĝo povus liberigi milojn de milionoj da tunoj de CO₂ kaj aliaj gasoj forcej-efektaj se oni ne investas en ties konservado, avertas raporto de la organizo de UN por edukado, scienco kaj kulturo (Unesko).

Dum la lastaj jardekoj, la sciencistoj malkovris ke tiuj ekosistemoj, nomataj “el blua karbono” estas inter la karbon-putoj pli intensaj de la biosfero.

La ekosistemoj de blua karbono sur la marĝenoj de la mondaj marbordoj, estas plantejoj kaj habitatoj de pluraj maraj kaj teraj specioj kaj rolas ekologie grave en la ciklo de la nutraĵoj kaj karbono en la protekto de la bordoj kaj en la plutenado de la vivrimedoj kaj bonfarto de la lokaj komunumoj, laŭ sciigas per komuniko la ĝenerala vicdirektoro de kulturo de la Organizo.

La listo de la monda heredaĵo de Unesko inkluzivas la marajn areojn protektatajn pli simbolajn dela mondo, agnoskataj de la internacia komunumo pro ties escepta biodiverseco, beleco, geologio kaj naturaj habitatoj. Ili etendiĝas sur 207 milionoj da hektaroj aŭ 10% el la tuta mara surfaco protektita.

Spite al tio ke ili reprezentas malpli ol 1% de la monda areo oceana, tiuj lokoj kaj ties tuj apudaj ?irka?ajoj pri kiuj oni disponas je datumoj, ampleksas almena? je 21% de la monda areo de blukarbonaj ekosistemoj kaj 15% de la mondaj aktivoj.

Resume, tiuj ?i rezervejoj de blua karbono egalas je proksimume 10% de la mondaj gas-emisioj de forceja efiko de la jaro 2018.

Inter tiuj estas la manglejo de Sundarbans de Hindio (Barato) kaj Banglade?o, kiuj apartena al la plej granda mangl-arbaro de la mondo; la nacia parko de Everglades en Usono kaj la haveno Shark en okcidenta A?stralio, kiuj enhavas la plej grandaj marajn herbejojn dokumentitajn de la mondo; anka? en A?stralio, la granda koralbariero, posedanta la plej grandan ekosistemon de maraj algoj de la mondo.

La maraj lokoj de la monda hereda?o anka? enhavas la vivajn esta?ojn pli maljunajn kaj grandajn de la planedo, la marajn herbejojn de pozidonio en la insulo Ibiza.

En Latinameriko anka? estas la mar?o a? ?emara mar?ejo de Sian Ka´an en Meksiko; la maraj herbejo de la Sanktejo de la Insulo de Malpelo en Kolombio kaj la mar?o de la Duoninsulo Valdéz en Argentino.

La? asertas Unesko, tiu unika ensemblo de ekosistemoj maraj frontas tre diversajn minacojn, kiuj iras de la poluado kaj plasta ruba?o ?is la klimata ?an?i?o. Ili ne ricevis tre grandan atenton, asertas tiu organizo de UN kaj certe, se ili degradi?as a? detruir?as transformi?os en fonton de CO2-emisiado.

Tial, ege gravas ilin protekti, ?ar la efikoj bonas preter ties rezervoj de karbono. Estas ege ampleksaj bonefikoj por ?iuj. Tiel ke, ekzemple, la maraj herbejoj kontribuas plibonigi la akvo-kvaliton, ?ar ili kapabla kapti sedimentojn, absorbi kaj transformi nutra?ojn. Krome, ili povas plibonigi la kondi?ojn de la apudaj ekosistemoj, inkluzive de la barelrifoj.

Tial Unesko proponas financi la konservadon de tiuj ri?a?oj naturaj surbaze de kreskantaj ?ancoj en la merkatoj de blua karbono.

<https://www.radiohc.cu/eo/noticias/ciencias/250323-la-ekosistemoj-de-blua-karbono-kial-ilin-protekti>

Radio Habana Cuba